

ORIGINAL RESEARCH PAPER

University instructors lived experiences of successful classroom management strategies in dealing with generation Z students: a phenomenological study

S. Hamedinasab^{*1}, S. M. Saffari²

¹ Department of Educational Sciences, Farhangian University, Tehran, Iran

² Department of Educational Psychology, Birjand University, Birjand, Iran

ABSTRACT

Received: 07 January 2026
Reviewed: 14 February 2026
Revised: 13 March 2026
Accepted: 15 April 2026

KEYWORDS:

Successful Strategies
Classroom Management
Generation Z
Phenomenology

* Corresponding author

Hamedinasab@cfu.ac.ir

(+9856) 32445540

Background and Objectives: The increasing presence of Generation Z students in universities, along with their distinctive cognitive, technological, and communicative characteristics, has presented instructors with new challenges in classroom management. The aim of this study was to explore and elucidate the lived experiences of instructors regarding effective classroom management strategies when engaging with Generation Z students, in order to identify practical models and effective teaching approaches in this context.

Methods: The present study was designed and conducted using a qualitative approach with a phenomenological methodology. The research population consisted of all university instructors in South Khorasan Province who were teaching during the 2025-2026 academic year. Purposeful sampling was employed for data collection, and semi-structured interviews were conducted with 14 instructors (eight men and six women) until theoretical saturation was reached. The data were meticulously recorded, transcribed, and analyzed using thematic analysis. To ensure data reliability, inter-coder agreement was utilized, and to enhance the validity of the findings, review and feedback were obtained from experts in the fields of education and classroom management.

Findings: The findings of the study indicated that instructors employed a wide range of strategies to effectively manage classrooms with Generation Z students, which could be classified into seven overarching themes and 24 organizing themes. The first category comprised Interactive and Participatory Strategies, including designing engaging activities based on students' individual differences, participatory management, two-way interaction between instructors and students, and group activities to enhance motivation and active participation. The second category involved Disciplinary Strategies, emphasizing participatory behavioral contracts, firmness coupled with empathy, mutual respect, and effective management of student focus. The third category consisted of Motivational Strategies, such as creating a safe and supportive environment, ensuring the scientific appeal of the content, using storytelling, and providing engaging and motivational hooks to capture students' attention. The fourth category encompassed Technology-Driven Strategies, which involved the use of artificial intelligence tools, educational software, and visual aids to deliver content and enhance student learning. The fifth category included Flexible Strategies, such as adaptability in instructor behavior, modifying teaching methods, and aligning with the language and learning styles of Generation Z. The sixth category comprised Professional Development-Based strategies, emphasizing project-based learning, pre-study, practical activities, and skill-building exercises that provide students with hands-on experience. The seventh and final category involved Environmental Strategies, which included classroom environment management, designing suitable physical and virtual spaces, and utilizing online tools and resources to facilitate effective learning and student interaction.

Conclusion: This study demonstrated that the combination and simultaneous application of these strategies enhanced the active participation of Generation Z students and made their learning experiences more effective and satisfying. The findings also indicated that adherence to interactive, motivational, and flexible principles played a significant role in reducing behavioral challenges, increasing motivation, strengthening focus, and improving the quality of interaction between instructors and students. Based on these results, it was recommended that instructors and universities integrate these strategies into educational programs, teaching

policies, and professional development initiatives to enhance instructors' competencies and optimize classroom management with Generation Z students. Furthermore, this study provides a foundation for future research to explore students' perspectives, compare different academic disciplines, and examine the long-term effects of these strategies on the performance and motivation of Generation Z students.

COPYRIGHTS

© 2026 The Author(s). This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

NUMBER OF REFERENCES

62

NUMBER OF FIGURES

1

NUMBER OF TABLES

2

مقاله پژوهشی

تجارب زیسته اساتید از راهبردهای موفق مدیریت کلاس درس در مواجهه با دانشجویان نسل Z: پژوهش پدیدار شناختی

صادق حامدی نسب^{۱*}، سید مصطفی صفاری^۲

^۱گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

^۲گروه روانشناسی تربیتی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران

چکیده

پیشینه و اهداف: گسترش حضور دانشجویان نسل Z در دانشگاه‌ها و تأثیر ویژگی‌های شناختی، فناورانه و ارتباطی آنان بر الگوهای مدیریت کلاس، اساتید را با شرایط تازه‌ای روبه‌رو کرده است. هدف از انجام این پژوهش، واکاوی و تبیین تجارب زیسته اساتید از راهبردهای موفق مدیریت کلاس درس در مواجهه با دانشجویان نسل Z بود تا الگوهای عملی و راهبردهای مؤثر تدریس در این زمینه مشخص شود.

روش‌ها: پژوهش حاضر با رویکرد کیفی و از نوع پدیدارشناسانه طراحی و اجرا شد. جامعه پژوهش شامل کلیه اساتید دانشگاه‌های استان خراسان جنوبی بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ مشغول به تدریس بودند. برای جمع‌آوری داده‌ها از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد و مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با ۱۴ استاد (۸ مرد و ۶ زن) تا رسیدن به اشباع نظری انجام گرفت. داده‌ها به‌صورت دقیق ضبط، بازنویسی و با استفاده از روش تحلیل مضمون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. برای اطمینان از پایایی داده‌ها، توافق میان کدگذاران مورد استفاده قرار گرفت و برای افزایش روایی یافته‌ها، بازنگری توسط متخصصان حوزه آموزش و مدیریت کلاس انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که اساتید برای مدیریت مؤثر کلاس با دانشجویان نسل Z از مجموعه‌ای گسترده از راهبردها بهره برده بودند که در ۷ مضمون فراگیر و ۲۴ مضمون سازمان دهنده قابل طبقه‌بندی بود. اولین دسته، راهبردهای تعاملی و مشارکتی بود که شامل طراحی فعالیت‌های جذاب مبتنی بر تفاوت‌های فردی دانشجویان، مدیریت مشارکتی، تعامل دوسویه میان مدرس و دانشجویان و فعالیت‌های گروهی برای افزایش انگیزه و مشارکت فعال بود. دومین دسته، راهبردهای انضباطی بود که بر قراردادهای رفتاری مشارکتی، قاطعیت همراه با همدلی، احترام متقابل و مدیریت مؤثر تمرکز دانشجویان تأکید داشت. سومین دسته، راهبردهای انگیزشی بود که شامل ایجاد فضای امن و حمایتی، جذابیت علمی مطالب، استفاده از داستان‌گویی و ارائه نکات جذاب و انگیزشی اولیه برای جلب توجه دانشجویان بود. چهارمین دسته، راهبردهای فناوری محور را شامل می‌شد که بهره‌گیری از ابزارهای هوش مصنوعی، نرم‌افزارهای آموزشی و ابزارهای تصویری برای انتقال محتوا و تقویت یادگیری دانشجویان را در برمی‌گرفت. پنجمین دسته، راهبردهای انعطاف‌پذیر بود که شامل انعطاف در رفتار مدرس، تغییر روش‌های تدریس و انطباق با زبان و سبک یادگیری

تاریخ دریافت: ۱۷ دی ۱۴۰۴
تاریخ داوری: ۲۵ بهمن ۱۴۰۴
تاریخ اصلاح: ۲۲ اسفند ۱۴۰۴
تاریخ پذیرش: ۲۶ فروردین ۱۴۰۵

واژگان کلیدی:

راهبردهای موفق
مدیریت کلاس
نسل Z
پدیدارشناسی

* نویسنده مسئول

Hamedinasab@cfu.ac.ir

۰۵۶-۳۲۴۴۵۳۴۰ ①

نسل Z بود. ششمین دسته، راهبردهای مبتنی بر توسعه حرفه‌ای بود که بر یادگیری پروژه محور، پیش مطالعه، فعالیت‌های عملی و تمرین‌های مهارتی تأکید داشت و امکان تجربه عملی برای دانشجویان را فراهم می‌کرد. هفتمین و آخرین دسته، راهبردهای محیطی بود که مدیریت محیط کلاس، طراحی فضای فیزیکی و مجازی مناسب و استفاده از ابزارها و منابع آنلاین را شامل می‌شد تا یادگیری مؤثر و تعامل دانشجویان تسهیل شود.

نتیجه‌گیری: این پژوهش نشان داد که ترکیب و به‌کارگیری هم‌زمان این راهبردها، مشارکت فعال دانشجویان نسل Z را افزایش داده و تجربه یادگیری آنان را مؤثرتر و رضایت‌بخش‌تر ساخته بود. همچنین یافته‌ها حاکی از آن بود که رعایت اصول تعاملی، انگیزشی و انعطاف‌پذیری، نقش بسزایی در کاهش چالش‌های رفتاری، افزایش انگیزه، تقویت تمرکز و بهبود کیفیت تعامل میان مدرس و دانشجویان داشت. بر اساس این نتایج، پیشنهاد شد که اساتید و دانشگاه‌ها این راهبردها را در برنامه‌های آموزشی، سیاست‌های تدریس و توسعه حرفه‌ای مدرسین ادغام کنند تا توانمندی اساتید ارتقا یابد و مدیریت کلاس با دانشجویان نسل Z بهینه شود. این مطالعه همچنین زمینه‌ای برای تحقیقات آینده فراهم می‌کند تا دیدگاه دانشجویان، مقایسه میان رشته‌های مختلف و تأثیر طولانی‌مدت این راهبردها بر عملکرد و انگیزه دانشجویان نسل Z مورد بررسی قرار گیرد.

مقدمه

آموزش عالی به‌عنوان نهادی بنیادین در تولید و گسترش دانش، نقش محوری در توسعه فردی، اجتماعی و اقتصادی ایفا می‌کند [۱]. دانشگاه‌ها نه تنها مکانی برای انتقال اطلاعات و مفاهیم نظری هستند، بلکه فضاهایی برای پرورش تفکر انتقادی، خلاقیت و توانمندی‌های اجتماعی دانشجویان به شمار می‌روند [۲]. آموزش عالی دانشگاه‌ها باید با تحول ذهنیت‌ها و نیازهای جامعه همگام باشد تا بتواند فارغ التحصیلانی خلاق و نوآور تربیت کند [۳]. ذهنیت افراد در طول نسل‌های مختلف به دلیل عوامل فرهنگی، اجتماعی و تکنولوژیکی، دچار تغییرات شگرفی شده است [۴]. در تبیین نسل‌های افراد و ویژگی‌های آن‌ها می‌توان گفت به طور کلی پنج نسل به طور نظام‌مند توصیف شده است؛ نسل اول که نسل کهنه سربازان و به عبارتی نسل سنت‌گرا و در ایران به نسل مشروطه معروف است و از ۱۹۲۰ تا ۱۹۴۵ میلادی را شامل می‌شود؛ نسل دوم که نسل بومر و نسل ملی‌گرای ایرانی است متعلق به زاد و ولد بعد از جنگ و متعلق به سال‌های ۱۹۴۵ تا ۱۹۶۵ میلادی است؛ نسل سوم، نسل X و یا همان نسل نوسازی بین سال‌های ۱۹۶۵ تا ۱۹۸۰ را شامل می‌شود؛ نسل چهارم، نسل Y یا هزاره بین سال‌های ۱۹۶۵ تا ۱۹۸۰ میلادی و در ایران معرف نسل انقلاب اسلامی است [۵، ۶].

نسل پنجم که نسل Z یا نسل پسانقلاب نسل می‌باشد، به نسلی گفته می‌شود که بین سال‌های ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۰ و یا به عبارتی ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰ هجری شمسی متولد شده‌اند [۷]. نسل زد یا بومیان دیجیتال، به واسطه تولد در عصر اینترنت، گستردگی ارتباطات و دسترسی به شبکه‌های اجتماعی، اولین نسل جهانی جوان با عناوین مفهومی همچون: نسل نت، هویت دیجیتال، بیش‌آگاه، تکثرگرا، مصرف‌گرا و خودمحور لقب گرفته‌اند [۸]. در تعیین آغاز دقیق‌تر نسل در هر کشوری باید در نظر گرفت که این مفهوم فقط به سال تولد وابسته نیست و تحت تأثیر شرایط فرهنگی، اجتماعی و فناوری هر کشور قرار می‌گیرد [۸]. تعریف نسل Z در بسیاری از جوامع غربی معمولاً از اواسط دهه ۱۹۹۰ میلادی است؛ زیرا در همین دوره اینترنت عموماً، گوشی‌های

همراه و شبکه‌های اجتماعی به طور گسترده وارد زندگی روزمره شدند؛ اما در کشورهایی که این تغییرات فناوری چندسال دیرتر رخ داده‌اند، بطورطبیعی نقطه‌ای شروع نسل Z نیز جابه‌جا شده است؛ چراکه هویت این نسل به تجربه‌ی زیست دیجیتال و ارتباط با فرهنگ جهانی شده از کودکی گره خورده است [۹]؛ بنابراین تاریخ دقیق شروع نسل Z بسته به سرعت فناوری، تحولات فرهنگی و حتی رویدادهای اجتماعی هر کشور متفاوت است [۱۰]. این نسل در ایران بیشتر به نام دهه هشتادی‌ها شناخته می‌شوند [۱۱].

به دنبال تحولات ایجاد شده، ساختار و اهداف آموزش عالی در طول زمان تحول‌یافته و با ظهور فناوری‌های نوین، جهانی‌سازی و تغییر انتظارات نسل‌های جدید دانشجویان، چشم‌انداز آن روزبه‌روز پیچیده‌تر و چندلایه‌تر شده است [۱۲]. به عبارتی در سال‌های اخیر، چشم‌انداز در آموزش عالی با دگرگونی‌های قابل‌توجهی روبه‌رو شده است؛ دگرگونی‌هایی که از تغییر انتظارات دانشجویان و افزایش تنوع شناختی و رفتاری آن‌ها [۱۳] تا پیچیده‌تر شدن تعاملات آموزشی و ورود فناوری‌های نوین را در برمی‌گیرد [۱۴]. دانشجویان نسل Z در محیط آکادمیک، فراتر از نرم‌افزارهای سنتی، بر تعاملات چندرسانه‌ای و مبتنی بر موبایل تمرکز دارند؛ آن‌ها تولید محتوا را با ابزارهای ویرایش ویدئو (مانند تیک‌تاک و اینستاگرام ریلز) و پلتفرم‌های اشتراک‌گذاری سریع (مانند اسنپ‌چت) آغاز می‌کنند. شواهد نوین نشان می‌دهد که این نسل به‌جای وبلاگ‌نویسی یا چت‌های متنی طولانی، به‌طور میانگین روزانه بیش از سه ساعت را صرف تماشای ویدیوهای کوتاه می‌کنند، تعاملات خود را در پلتفرم‌های بصری و گروه‌های فوری (مانند دیسکورد و واتس‌آپ) مدیریت می‌کنند و به‌جای جستجوی متنی، از الگوریتم‌های هوشمند برای کشف محتوا و یادگیری استفاده می‌نمایند [۱۵]. این افراد تحت تأثیر فوق‌العاده اینترنت و فناوری هستند و به‌نوعی همگام با جهانی‌شدن گام برداشته‌اند [۱۶]. بنابراین ورود آن‌ها به دانشگاه با پیش‌زمینه‌ها، توانایی‌ها و انتظارات متنوع، افزایش انتظارات نهادی برای ارتقای کیفیت آموزشی و ظهور فناوری‌های نوین، همگی تجربه تدریس را از قالبی خطی و پیش‌بینی خارج کرده و به فرایندی پویا و وابسته به زمینه‌های مختلف تبدیل

از طرفی مدیریت کلاس درس جزء جدایی‌ناپذیری از تدریس است، زیرا بدون یک فضای کلاسی مطلوب، آموزش و یادگیری کمی اتفاق خواهد افتاد [۲۹]. مدیریت کلاس درس به مجموعه مقررات و رویه‌هایی اطلاق می‌شود که برای ایجاد و حفظ محیطی که در آن آموزش و یادگیری می‌تواند به‌طور مؤثر انجام شود، ضروری است [۳۰]. مدیریت کلاس شامل هدایت جریان توجه، تنظیم ریتم یادگیری، ایجاد مرزهای تعامل و پاسخ‌گویی به اختلال‌ها و نشانه‌های ظریف اما مؤثر در تعاملات کلاسی می‌شود [۳۱]. استاد باید با دقت نشانه‌های ظریف دانشجویان، از تغییرات زبان بدن و واکنش‌های هیجانی گرفته تا اختلاف‌نظرهای گروهی و کاهش انگیزه را تفسیر کرده و تصمیم بگیرد که چه مداخله‌ای، در چه زمان و با چه شدتی، پویایی یادگیری را حفظ و تقویت می‌کند [۳۲]. راهبردهای مدیریت کلاس می‌توانند شامل ایجاد روابط شخصی با دانش‌آموزان، شکل‌دهی به جوامع مراقبتی و تعیین انتظارات روشن باشند [۳۳]؛ همچنین، تنظیم محیط فیزیکی حمایتی [۳۱]؛ برقراری ارتباطات فرهنگی پاسخگو و مدیریت رفتارهای مشکل‌ساز از جمله راهکارهای مهم هستند [۳۵].

پیشینه پژوهش

طبق پژوهش حیاتی و حیاتی (Hayat & Hayati) [۳۶] ویژگی‌های رهبری و مدیریت مطلوب کلاس درس برای نسل (Z) نیز در ۱۰ مقوله و ۲۳ مفهوم شناسایی شدند که شامل؛ شناخت ویژگی‌های نسل جدید، لزوم رهبری و مدیریت در کلاس، درک و احترام متقابل، پیوند علم با دنیای واقعی، به‌کارگیری روش تدریس مناسب، لزوم ارتباط سازنده و مثبت، اهمیت به شرایط دانش‌آموزان و کلاس، به‌کارگیری تکنولوژی در تدریس، اخلاق حرفه‌ای معلم و نوسازی دانش معلم است. همچنین نتایج حاصله پژوهش الماسی زاده و رحیمی (Almasizadeh & Rahimi) [۳۷] در هشت مقوله اصلی از ابعاد کلی مدیریتی شامل نگرش سیستمی، تصمیم‌گیری، توسعه و ارتقای سیستم، مدیریت تعارض، مدیریت بحران، مدیریت سرمایه و اولویت‌ها و سبک‌های ترجیحی مدیران، حاکی از بالاترین میزان اشتراک هر دو نسل قدیم و جدید مدیران در بخش مدیریت دانش در توسعه سیستم است و در مقوله‌های اولویت و سبک‌های ترجیحی خود در مدیریت هیچ‌گونه اشتراک نظر و رویکردی گزارش نشده است. بروجردی و موسوی (Boroujerdi & Mousavi) [۳۸] در پژوهشی با عنوان مدیریت رفتار معلمان نسل Z توسط مدیران نسل X: تقابل فرهنگی یا هم‌افزایی نسلی؟ تحلیل تطبیقی نسل‌ها در فضای مدرسه دریافتند معلمان نسل Z سبک رهبری تحول‌آفرین را بیش از سایر سبک‌ها ترجیح می‌دهند. بر اساس تحلیل‌های انجام‌شده در پژوهش احمدی فر و همکاران (Ahmadifar et al.) [۳۹] با عنوان طراحی مدل شایستگی رهبری دانش‌آموزان نسل Z در مدارس (مدارس متوسطه دوم استان کردستان) ساختار مفهومی یافته‌ها در سه سطح مضامین پایه، مضامین سازمان‌دهنده و مضامین فراگیر شامل: رهبری تحولی و آینده‌نگر در

کرده است [۱۷]. در چنین فضایی، تجربه تدریس دیگر صرفاً انتقال دانش نیست، بلکه کنشی حرفه‌ای و چندبعدی است که استاد را ناگزیر از مواجهه مستمر با موقعیت‌های پیش‌بینی‌ناپذیر، مدیریت تفاوت‌های فردی و جمعی دانشجویان و حفظ پویایی جریان یادگیری می‌کند [۱۸]. این تعاملات روزمره، اگرچه ظاهراً بدیهی و عادی به نظر می‌رسند، اما درواقع حامل لایه‌هایی از قضاوت، تفسیر، تنظیم هیجانی و تصمیم‌گیری لحظه‌ای هستند که شاکله کنش حرفه‌ای آموزش را شکل می‌دهند [۱۹، ۲۰]. استاد در چنین بافتی ناگزیر است پیوسته میان نیازهای فردی و جمعی دانشجویان، اهداف آموزشی، محدودیت‌های زمانی و فشارهای ارزیابی تعادل برقرار کند؛ تعادلی که بخش عمده آن در لحظه و بر اساس درک و قضاوت حرفه‌ای شکل می‌گیرد [۲۱].

نسل Z ویژگی‌های متمایزی نسبت به نسل‌های پیشین دارند [۲۲]. این گروه جدید که به عرصه‌های اجتماعی و آموزشی ورود می‌کنند، اغلب ویژگی‌های مشترکی دارند و معلمان و متصدیان آموزش و پرورش سعی می‌کنند سیاست‌ها، برنامه‌ها، روش‌ها و ابزار و تجهیزات متناسب با این نسل را ارائه و بکارگیرند [۲۳]. در طول تحصیل، دانش‌آموزان نسل Z نیاز دارند که از برنامه‌های کاربردی مانند پاورپوینت برای ارائه، اکسل برای ایجاد صفحات گسترده و ورد برای تایپ کردن استفاده کنند. دانش‌آموزان نسل Z استفاده از کامپیوتر را در سنین پایین شروع می‌کنند و مقدار زیادی از وقت خود را صرف استفاده از آن می‌کنند. بررسی شواهد نسل Z نشان می‌دهد که دانشجویان یک ساعت و نیم در روز را چت می‌کنند و روزی دو بار در فیس‌بوک آنلاین می‌شوند و یک ساعت از هفته را صرف خواندن وبلاگ‌ها می‌کنند [۲۴].

تفاوت‌های نسلی چالش‌های جدیدی را برای اساتید دانشگاه ایجاد می‌کند، زیرا روش‌های سنتی مدیریت کلاس، مانند سخنرانی‌های طولانی، انضباط سخت‌گیرانه و تعامل یک‌طرفه، دیگر نمی‌توانند توجه دانشجویان امروزی را جلب کنند [۵]. دیدگاه، تفکر و ویژگی‌های هر نسلی متفاوت از نسل قبل است و دنیا را از زاویه جدید می‌نگرند و نیازهای و علایق متفاوتی دارند [۲۵]. برای دانشجویان نسل Z، مدیریت کلاس در عصر دیجیتال صرفاً به «کنترل رفتار و نظم» محدود نمی‌شود؛ بلکه مفهومی فراتر دارد و شامل طراحی محیط یادگیری فعال، تسهیل تعامل اجتماعی، به‌کارگیری فناوری‌های آموزشی، ایجاد فضای عاطفی مثبت و هدایت مشارکت‌کننده دانشجویان است [۲۶، ۲۷]. کلاس‌های دانشگاهی برای نسل Z تنها زمانی جذاب، معنادار و مؤثر خواهند بود که با ریتم ذهنی، شیوه ارتباط‌گیری و سبک یادگیری آنان همسو شوند [۲۸]. در چنین رویکردی، استاد نه صرفاً انتقال‌دهنده دانش، بلکه معمار تجربه یادگیری است؛ فردی که با شناخت عمیق از ویژگی‌های نسل Z می‌تواند راهبردهایی انعطاف‌پذیر، جذاب و اثربخش را در کلاس اجرا کند [۶].

مهارت‌های اساسی مورد نیاز برای بسیاری از تحلیل‌های کیفی را فراهم می‌کند. تحلیل مضمون یکی از مهارت‌های عام و مشترک در تحلیل‌های کیفی است [۳۴]. کدگذاری مضامین را فرآیند پیش‌نیاز تحلیل‌های اصلی و رایج کیفی معرفی می‌کنند تا روشی منحصربه‌فرد و خاص. تحلیل مضامین (Thematic Analysis) روشی مناسب در تحلیل مضمون است که آتراید- استیرلینگ (Attridge-Stirling)، آن را توسعه داده است. آنچه شبکه مضامین عرضه می‌کند نقشه‌ای شبیه تارنما به مثابه اصل سازمان دهنده و روش نمایش است. شبکه مضامین، بر اساس روندی مشخص، مضامین پایه (کدها و نکات کلیدی متن)، مضامین سازمان دهنده (مضامین به دست آمده از ترکیب و تلخیص مضامین پایه) و مضامین فراگیر (مضامین عالی دربرگیرنده اصول حاکم بر متن به مثابه کل) را نظام بندی می‌کند؛ سپس این مضامین به صورت نقشه‌های شبکه تارنما، رسم می‌شود و مضامین برجسته هر یک از این سه سطح همراه یا روابط میان آن‌ها نشان داده می‌شود [۳۴].

مشارکت‌کنندگان: جامعه پژوهش کلیه اساتید دانشگاه‌های استان خراسان جنوبی بودند که در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ مشغول به کار بودند. با روش نمونه‌گیری هدفمند و تا اشباع نظری داده‌ها با ۱۴ نفر (۶ نفر زن و ۸ نفر مرد) از این اساتید مصاحبه نیمه ساختاریافته صورت گرفت (جدول ۱). لازم به ذکر است که معیار گزینش افراد برای مصاحبه دانشجویانی بودند که بر اساس هدف پژوهش از رسانه‌های اجتماعی استفاده می‌کردند. همچنین معیارهای ورود شامل داشتن سمت عضو هیئت علمی در دانشگاه‌های استان خراسان جنوبی، مشغول به کار بودن در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵، داشتن حداقل پنج سال سابقه تدریس در مقطع کارشناسی و تمایل به مشارکت در مصاحبه نیمه ساختاریافته بود، در حالی که معیارهای خروج شامل تدریس نکردن در سال تحصیلی مورد نظر، تدریس صرفاً در مقاطع تحصیلات تکمیلی، عدم تمایل به بیان چالش‌های کلاسی و رسیدن به مرحله اشباع نظری پس از ۱۴ مصاحبه می‌شد.

روش تحلیل: داده‌های حاصل از این پژوهش با روش تحلیل مضمون و توسط نرم‌افزار MAXQDA10 مورد تحلیل قرار گرفت. روش تحلیل مضمون یک روش رایج در تحقیقات کیفی است که به شناسایی، تحلیل و تفسیر الگوهای معنایی (موضوعات) در داده‌های کیفی می‌پردازد [۳۵]. تحلیل مضمون به محققان این امکان را می‌دهد که با استفاده از یک رویکرد انعطاف‌پذیر، داده‌ها را به طور سیستماتیک بررسی کرده و الگوهای معنادار را شناسایی کنند. این روش به ویژه در علوم اجتماعی و روان‌شناسی کاربرد گسترده‌ای دارد و به محققان کمک می‌کند تا درک عمیق‌تری از تجربیات و دیدگاه‌های شرکت‌کنندگان به دست آورند [۳۶].

آموزش و پرورش، زیرساخت‌های حمایتی و منابع لازم برای اجرای شایستگی‌ها ساماندهی شد که در مجموع ۵ مضمون فراگیر، ۱۳ مضمون سازمان دهنده و ۸۵ مضمون پایه شناسایی شد. پنج مضمون شایستگی‌های حرفه‌ای و شخصی مدیران، توسعه منابع انسانی و فرهنگ سازمانی یادگیرنده و پیامدهای نهایی و اثربخشی برنامه‌ها بود.

طبق مطالعه محمدی و فراستخواه (Mohammadi & Farastkhah) [۴۰] مسئله اصلی ناشی از تفاوت نسل‌های اساتید دانشگاهی در ایران، تاثیر عمیق و متفاوت تجربیات تاریخی- اجتماعی و سیاسی هر نسل بر دیدگاه‌ها، مسیر تحصیلی و ورود به بدنه دانشگاهی است؛ به طوریکه نسل اول با چالش انطباق پس از انقلاب، نسل دوم با گذار بین دوران پیش و پس از انقلاب و ورود فناوری و نسل سوم که در دوران انقلاب رشد کرده اند با تحولات سریع فناوری و شرایط پس از انقلاب درگیر بوده‌اند، که این تفاوت‌ها منجر به رویکردهای مختلف در مسائل دانشگاهی و شکاف نسلی می‌شود.

با توجه به تنوع نسلی، امروزه باید فراتر از راهی که هر یک از اساتید شخصاً آموزش دیده بودند حرکت کنند و طیف کاملی از تفاوت‌های نسلی را در کلاس‌های آموزشی امروز جای دهند. حضور حداکثری نسل Z در سیستم‌های آموزشی، نیازمند یادگیری مهارت‌ها و فناوری‌هایی است که بتواند آن‌ها را برای موفقیت در جهان آماده کند [۴۱]. برای شکل‌گیری دانشگاه نسل سوم و بهره‌مندی از مزایا و مواهب این نسل دانشگاهی باید مهارت‌آموزی دانشجویان، اعضای هیئت علمی، مدیران و کارکنان نظام دانشگاهی در کانون راهبردها و سیاست‌های نهاد دانشگاه و آموزش عالی قرار گیرد [۴۲]. از آنجاکه مدیریت کلاس نقطه اتصال میان روش تدریس و تجربه یادگیری محسوب می‌شود [۴۳]، بررسی راهبردهای اثربخش در مواجهه با نسل Z در مدیریت کلاس به یکی از ضرورت‌های اساسی آموزش عالی بدل شده است.

بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف واکاوی و تحلیل راهبردهای مؤثر مدیریت کلاس برای دانشجویان این نسل از دیدگاه اساتید انجام می‌شود. این پژوهش تلاش می‌کند با تبیین ابعاد مختلف مدیریت کلاس و تحلیل نیازها، ویژگی‌ها و سبک‌های یادگیری نسل Z، چارچوبی روشن برای فهم مؤلفه‌هایی ارائه کند که می‌تواند به بهبود کیفیت تدریس و ارتقای تجربه یادگیری در کلاس‌های دانشگاهی منجر شود. نتایج این بررسی می‌تواند اساتید را در طراحی رویکردهای مدیریت کلاس سازگار با مقتضیات نسلی یاری کند و زمینه‌ای برای ایجاد محیط‌های آموزشی پویا، انگیزشی و یادگیرنده فراهم سازد.

روش‌شناسی

این پژوهش یک مطالعه کیفی با رویکرد پدیدارشناسانه بود. یکی از روش‌های ساده و کارآمد تحلیل کیفی، تحلیل مضمون است. این روش

جدول ۱: مشخصات اطلاع‌رسان‌ها

Table 1: Informant Characteristics

ردیف No.	جنسیت Gender	سن Age	سابقه تدریس Teaching Experience	دانشگاه محل خدمت University	رشته تحصیلی Major	مرتبه علمی Academic Rank
1	زن (Female)	39	20	دانشگاه بیرجند (Birjand University)	علوم تربیتی (Educational Sciences)	دانشیار (Associate Professor)
2	زن (Female)	36	18	دانشگاه صنعتی بیرجند (Birjand Univ. of Tech.)	مهندسی صنایع (Industrial Engineering)	استادیار (Assistant Professor)
3	زن (Female)	38	8	دانشگاه علوم پزشکی بیرجند (Birjand Univ. of Med. Sci.)	پرستاری (Nursing)	استادیار (Assistant Professor)
4	مرد (Male)	54	21	دانشگاه بیرجند (Birjand University)	مدیریت (Management)	دانشیار (Associate Professor)
5	مرد (Male)	39	21	دانشگاه فرهنگیان (Farhangian University)	روانشناسی (Psychology)	استادیار (Assistant Professor)
6	مرد (Male)	39	10	دانشگاه صنعتی بیرجند (Birjand Univ. of Tech.)	مهندسی برق (Electrical Engineering)	استادیار (Assistant Professor)
7	مرد (Male)	36	19	دانشگاه فرهنگیان (Farhangian University)	ادبیات فارسی (Persian Literature)	استادیار (Assistant Professor)
8	مرد (Male)	70	44	دانشگاه بیرجند (Birjand University)	فیزیک (Physics)	دانشیار (Associate Professor)
9	مرد (Male)	38	15	دانشگاه فرهنگیان (Farhangian University)	علوم اجتماعی (Social Sciences)	استادیار (Assistant Professor)
10	زن (Female)	20	48	دانشگاه پیام نور (Payame Noor University)	روانشناسی (Psychology)	استادیار (Assistant Professor)
11	مرد (Male)	35	11	دانشگاه صنعتی بیرجند (Birjand Univ. of Tech.)	مهندسی کامپیوتر (Computer Engineering)	استادیار (Assistant Professor)
12	مرد (Male)	37	10	دانشگاه بیرجند (Birjand University)	اقتصاد (Economics)	استادیار (Assistant Professor)
13	زن (Female)	46	18	دانشگاه علوم پزشکی بیرجند (Birjand Univ. of Med. Sci.)	داروسازی (Pharmacy)	دانشیار (Associate Professor)
14	زن (Female)	55	26	دانشگاه بیرجند (Birjand University)	جامعه‌شناسی (Sociology)	دانشیار (Associate Professor)

یافته‌ها

یافته‌های حاصل از تحلیل داده‌ها هفت مضمون فراگیر و ۲۴ مضمون سازمان دهنده را نشان داد که مضامین فراگیر شامل؛ راهبردهای تعاملی و مشارکتی، راهبردهای انضباطی، راهبردهای انگیزشی، راهبردهای فناوری محور، راهبردهای انعطاف‌پذیر، راهبردهای مبتنی بر توسعه حرفه‌ای و راهبردهای محیطی بود. جدول ۲ مضامین سازمان دهنده و فراگیر مستخرج را نشان می‌دهد.

راهبردهای تعاملی و مشارکتی

اساتید باتجربه دریافته‌اند که دانشجویان نسل Z بیش از هر چیز به «احساس مالکیت» و «دیدن شدن» در کلاس نیاز دارند؛ بنابراین کلاس را از فضای انتقال یک‌طرفه دانش به یک کارگاه مشترک خلق دانش تبدیل می‌کنند. آن‌ها فعالیت‌هایی طراحی می‌کنند که تفاوت‌های فردی در انگیزه، سطح سواد و علایق را در نظر بگیرد؛ از بازی و برانگیختن کنجکاوی تا واگذاری نقش‌های واقعی مانند معلم‌یار، معاون اجرایی یا رهبر گروه استفاده می‌کنند. محتوا را تیکه‌تیکه و در بخش‌های کوتاه ۵ تا ۱۰ دقیقه‌ای ارائه می‌دهند و بلافاصله بازخورد می‌گیرند تا دانشجو فرصت حرف زدن و دیده شدن داشته باشد.

تحلیل مضمون شامل چند مرحله است که ازجمله آن‌ها می‌توان به آشنایی با داده‌ها، تولید کدها، شناسایی موضوعات، مرور موضوعات و تعریف و نام‌گذاری موضوعات اشاره کرد [۳۵]. این مراحل به محققان کمک می‌کند تا به‌طور منظم و دقیق به تحلیل داده‌ها بپردازند و نتایج قابل‌اعتمادی ارائه دهند. با توجه به اهمیت تحلیل مضمون در تحقیقات کیفی، این روش به‌عنوان یک ابزار مؤثر برای درک عمیق‌تر از پدیده‌های اجتماعی و فرهنگی شناخته می‌شود [۳۷]؛ بر همین اساس در این پژوهش نیز ابتدا مضامین پایه، سازمان دهنده و فراگیر مشخص شد و درنهایت شبکه مضامین مربوطه ترسیم شد. برای پاییی داده‌ها از روش توافق بین کدگذاران برای روایی یافته‌ها از روش بازنگری توسط متخصصان استفاده شد.

ملاحظات اخلاقی: در این پژوهش، تمامی ملاحظات اخلاقی مرتبط با اجرای مصاحبه‌های کیفی رعایت شده است. پیش از جمع‌آوری داده‌ها، رضایت آگاهانه از تمامی مشارکت‌کنندگان دریافت شد و اهداف پژوهش، روش‌ها و نحوه استفاده از داده‌ها به آن‌ها توضیح داده شد. محرمانگی اطلاعات از طریق استفاده از نام‌های مستعار و حذف داده‌های شناسایی‌شده تضمین گردید و مشارکت در هر مرحله از پژوهش کاملاً داوطلبانه بود.

می‌دهم همه صحبت کنند، بعد بر اساس حرف‌هایشان حتی طرح درس جلسه بعد را کاملاً تغییر می‌دهم؛ این کار باعث می‌شود دانشجو احساس کند کلاس مال خودش است، نه فقط مال من».

پروژه‌های گروهی و فعالیت‌های پژوهشی کلاسی نیز به‌طور گسترده به کار می‌گیرند تا دانشجو از مصرف‌کننده دانش به تولیدکننده آن تبدیل شود. به‌عنوان مثال مصاحبه‌شونده شماره ۹ گفت: «سر کلاس اول یک موضوع چالشی می‌اندازم که کمی هم به درس مربوط باشد، اجازه

جدول ۲: تجارب زیسته اساتید از راهبردهای موفق مدیریت کلاس درس در مواجهه با دانشجویان نسل Z

Table 2: Lived Experiences of Faculty Members Regarding Successful Classroom Management Strategies when Dealing with Generation Z Students

کد مصاحبه‌شونده Participant Code	مضمون پایه Basic Theme	مضمون سازمان دهنده Organizing Theme	مضمون فراگیر Overarching Theme
1, 4, 9, 12, 13	طراحی فعالیت‌های متفاوت، جذاب و مبتنی بر تفاوت‌های فردی برای جذب مشارکت همه دانشجویان (مانند واگذاری نقش‌های متفاوت، بازی و برانگیختن کنجکاوی) Designing diverse, engaging, and individualized activities to foster participation of all students (e.g., assigning different roles, games, and stimulating curiosity)	طراحی فعالیت‌های جذاب و مبتنی بر تفاوت‌ها Designing Engaging and Differentiated Activities	راهبردهای تعاملی و مشارکتی Interactive and Participatory Strategies
1, 3, 7	استفاده از مدیریت مشارکتی و واگذاری مسئولیت‌ها به دانشجویان (مانند معلم‌یار، معاون اجرایی یا آموزشی) برای افزایش انگیزه و تعامل Using participatory management and delegating responsibilities to students (e.g., teaching assistant, executive or instructional roles) to enhance motivation and engagement	مدیریت مشارکتی و واگذاری مسئولیت Participatory Management and Delegation of Responsibility	
2, 4, 9, 13	ایجاد تعامل دوطرفه، صمیمیت و روش تیکه‌تیکه (ارائه مطلب کوتاه و گرفتن بازخورد) برای اجازه حرف زدن و دیده شدن دانشجویان نسل Z Fostering two-way interaction, rapport, and chunked methods (delivering short content and receiving feedback) to allow generation Z Students to speak and be Seen	تعامل دوطرفه و روش‌های کوتاه Two-Way Interaction and Brief Methods	
2, 6, 9, 14	کار گروهی، پژوهشی و فعالیت‌های کلاسی برای جذابیت و جدیت بیشتر کلاس Collaborative, research, and classroom activities to enhance engagement and rigor	فعالیت‌های گروهی و پژوهشی Group and Research-Based Activities	
1, 5, 8, 10	بستن قراردادهای رفتاری با مشارکت دانشجویان و والدین برای تعهد بیشتر به قوانین Establishing behavioral contracts with student and parent participation to increase commitment to rules	قراردادهای رفتاری مشارکتی Participatory Behavioral Contracts	راهبردهای انضباطی Disciplinary Strategies
2, 3, 10, 12, 14	قاطعیت همراه با مدارا، همدلی و تعامل برای حفظ نظم بدون خروج کلاس از حالت عادی Assertiveness with tact, empathy, and interaction to maintain order without disrupting the class routine	قاطعیت با مدارا و همدلی Assertiveness with Tact and Empathy	
2, 5, 10, 14	احترام به دانشجویان دیررسیده و منظم بودن استاد برای الگوبرداری Respect for late students and teacher's punctuality for modeling	احترام و الگوبرداری Respect and Imitation	
1, 3, 9, 10	جدی گرفتن ورود به کلاس و اختصاص نمره، خواش دوستانه برای خاموش کردن گوشی Taking class attendance seriously and allocating marks, politely requesting to turn off phones	مدیریت ورود و ابزارها Entry and Tools Management	
4, 9, 11, 13, 14	ایجاد فضای امن، احترام متقابل و جلسات مشاوره فردی برای تعامل بهتر و احساس امنیت Creating a safe space, mutual respect, and individual counseling sessions for better interaction and a sense of security	ایجاد فضای امن و احترام Creating a Safe and Respectful Environment	راهبردهای انگیزشی Motivational Strategies
5, 9, 12, 14	جذابیت ارائه مطالب، آمادگی علمی و به‌روز بودن استاد برای جذب حواس دانشجویان Engaging presentation, academic preparedness, and up-to-date knowledge of the teacher to capture students' attention	جذابیت و آمادگی علمی Engagement and Academic Readiness	
1, 8, 9, 11	ایجاد انگیزه برای بی‌حوصلگی تحصیلی با داستان‌گویی، مثال‌زنی و بحث در مورد عوامل (مانند بی‌هدفی) Motivating against academic apathy through storytelling, exemplification, and discussion of factors (e.g., Lack of Purpose)	داستان‌گویی و بحث عوامل Storytelling and Discussion of Factors	
1, 2, 7, 13	قرار دادن نکات جذاب در ابتدای کلاس برای تشویق حضور به‌موقع Placing attractive points at the beginning of the class for timely attendance	نکات جذاب در ابتدای کلاس Engaging Points at the Beginning of Class	

مضمون فراگیر Overarching Theme	مضمون سازمان دهنده Organizing Theme	مضمون پایه Basic Theme	کد مصاحبه‌شونده Participant Code
راهبردهای فناوری‌محور Technology-Driven Strategies	ابزارهای هوش مصنوعی AI Tools	استفاده از هوش مصنوعی (چت‌بات‌ها، پلتفرم‌های هوشمند) برای تحلیل مشارکت و صرفه‌جویی در زمان Using artificial intelligence (chatbots, intelligent platforms) to analyze participation and save time	1, 6, 9, 12, 14
راهبردهای انعطاف‌پذیر Flexible Strategies	فناوری‌های تصویری و هوشمند Visual and Intelligent Technologies	بهره‌گیری از فناوری نوین، پاورپوینت، تخته هوشمند و ابزارهای تصویری برای جذاب‌سازی Utilizing modern technology, powerPoint, smart boards, and visual tools to enhance engagement	3, 7, 9, 14
راهبردهای انعطاف‌پذیر Flexible Strategies	انعطاف‌پذیری و شناخت فردی Flexibility and Individual Awareness	انعطاف‌پذیری رفتاری، شناخت فردی دانشجویان و هماهنگی با اهداف آموزشی، محتوا و ترکیب جمعیتی کلاس Behavioral flexibility, individual student awareness, and alignment with educational goals, content, and class demographics	1, 7, 10, 11
راهبردهای انعطاف‌پذیر Flexible Strategies	تغییر روش بر اساس نیازها Adapting Methods-Based on Needs	تغییر روش‌ها بر اساس نیازهای به‌روز دانشجویان (مانند حوادث زمانی، استرس) و نظرسنجی اولیه برای قوانین Adapting methods based on students' current needs (e.g., time constraints, stress) and using preliminary surveys for rules	6, 9, 13, 14
راهبردهای انعطاف‌پذیر Flexible Strategies	هماهنگی با نیازهای خاص Alignment with Specific Needs	هماهنگی با نیازهای متفاوت (ضبط کلاس، کارهای پژوهشی برای غایبان، جلسات خارج از کلاس) Aligning with Diverse Needs (class recording, research assignments for absentees, out-of-class sessions)	1, 9, 11, 12, 14
راهبردهای حرفه‌ای Professional Strategies	زبان و ادبیات نسل Z Language and Literature of Generation Z	استفاده از زبان و ادبیات نسل Z برای ارتباط بهتر و درک متقابل Using generation Z language and literature for better communication and mutual understanding	10, 2, 8, 11
راهبردهای حرفه‌ای Professional Strategies	یادگیری مبتنی بر پروژه Project-Based Learning	یادگیری مبتنی بر پروژه، حل مسئله و کار تیمی برای بهبود تجربه‌آموزشی Project-based learning, problem solving, and teamwork to enhance the Learning experience	1, 6, 9, 10, 13
راهبردهای حرفه‌ای Professional Strategies	پیش‌مطالعه و تکالیف Pre-reading and Assignments	پیش‌مطالعه، تکالیف پژوهشی و فعالیت برای فهم بهتر مطالب Pre-Study, research assignments, and activities for better understanding of the content	1, 5, 9, 12
راهبردهای حرفه‌ای Professional Strategies	روش‌های عملی و کارگاهی Practical and Workshop-Based Methods	روش‌های عملی و کارگاهی برای کلاس‌های مهارتی و یادگیری عمیق Practical and workshop-based methods for skills-based classes and deep learning	3, 1, 10, 14
راهبردهای حرفه‌ای Professional Strategies	برخورد با چالش‌ها Dealing with Challenges	برخورد خصوصی با چالش‌ها، پرسش از علت و کمک مشاوره‌ای برای حل مسائل Private handling of challenges, inquiring about causes, and providing counseling support to solve problems	1, 10, 7, 13
راهبردهای محیطی Environmental Strategies	مدیریت محیط کلاس Classroom Environment Management	مدیریت ساعت، مکان و محیط کلاس برای هماهنگی بهتر (حضور، آنلاین، ترکیبی) Managing class time, space, and environment for better coordination (in-person, online, hybrid)	1, 4, 9, 10, 11, 12
راهبردهای حرفه‌ای Professional Strategies	ابزارهای آنلاین برای تعامل Online Tools for Interaction	استفاده از ابزارهای آنلاین مانند نظرسنجی، چت و آزمون کوتاه برای حفظ تعامل در کلاس‌های غیرحضوری Using online tools such as polls, chat, and short quizzes to maintain interaction in online classes	1, 3, 7, 11

جذاب‌تر می‌سازد. این رویکردها با تأکید بر صمیمیت و همکاری، چالش‌هایی مانند کمبود توجه پایدار در نسل Z را برطرف می‌کنند و محیطی پویا ایجاد می‌کنند که دانشجویان را به مشارکت فعال ترغیب می‌نماید. این یافته‌ها در راستای پژوهش‌های اخیر مانند مطالعه‌ی بروجردی و موسوی [38] است که نشان داد استفاده از فعالیت‌های تعاملی مانند گیمیفیکیشن و کار گروهی، مشارکت دانشجویان نسل Z را افزایش می‌دهد، زیرا این روش‌ها با تمایل آن‌ها به یادگیری تجربی و اجتماعی همخوانی دارد. در ادامه، وضعیت دانشجویان نسل Z در ایران نشان‌دهنده نسلی است که تحت تأثیر تغییرات اجتماعی سریع، مانند جنبش‌های اعتراضی سال‌های اخیر، به دنبال آزادی بیان و تعامل برابر هستند؛ بر اساس مطالعه احمدی فر و همکاران [39]، دانشجویان

راهبردهای تعاملی و مشارکتی به‌عنوان یکی از مضامین کلیدی، بر طراحی فعالیت‌های جذاب و مبتنی بر تفاوت‌های فردی تمرکز دارد، جایی که اساتید فعالیت‌های متنوعی مانند واگذاری نقش‌های متفاوت، بازی‌ها و برانگیختن کنجکاوی را برای جذب مشارکت همه دانشجویان به کار می‌گیرند. علاوه بر این، مدیریت مشارکتی و واگذاری مسئولیت‌هایی مانند نقش معلم‌یار یا معاون اجرایی به دانشجویان، انگیزه و تعامل آن‌ها را افزایش می‌دهد و حس مالکیت بر فرآیند یادگیری را تقویت می‌کند. تعامل دوطرفه با روش‌های کوتاه و تیکه‌تیکه که شامل ارائه مطالب مختصر و دریافت بازخورد فوری است، اجازه می‌دهد دانشجویان نسل Z احساس دیده شدن و شنیده شدن کنند، درحالی‌که فعالیت‌های گروهی و پژوهشی کلاس را جدی‌تر و

راهبردهای انگیزشی

اساتید موفق پیش از هر محتوایی ابتدا «فضای امن روان‌شناختی» می‌سازند و بعد با ارائه پرسش‌ور، داستان‌گویی و بحث درباره چالش‌های وجودی نسل Z، انگیزه را از صفر بالا می‌برند. تضمین محرمانگی صحبت‌ها، جلسات مشاوره فردی و احترام متقابل را در اولویت قرار می‌دهند؛ خودشان مدام مطالعه می‌کنند تا ارائه‌ای جذاب و به‌روز داشته باشند؛ با داستان‌های واقعی از موفقیت یا شکست فارغ‌التحصیلان، بی‌حوصلگی و بی‌هدفی تحصیلی را مستقیماً مورد خطاب قرار می‌دهند و نکات جذاب یا خبر خوب را در ۱۰ دقیقه اول کلاس می‌گذارند تا دانشجو دلش بخواهد سر وقت بیاید. به‌عنوان مثال مصاحبه‌شونده شماره ۹ گفت: «وقتی دانشجویی گفت حوصله تحصیل ندارم، بخشی از کلاس را به بحث درباره هدف زندگی اختصاص دادم و با مثال فارغ‌التحصیلانی که از همین دانشگاه به‌جاهای عالی رسیده بودند، انگیزه چندین نفر را از صفر به بالا بردم».

راهبردهای انگیزشی بر ایجاد فضای امن و احترام متقابل تمرکز دارد، جایی که جلسات مشاوره فردی و جذابیت ارائه مطالب با آمادگی علمی به‌روز استاد، تعامل بهتر را تسهیل می‌کند. داستان‌گویی، مثال زنی و بحث در مورد عوامل بی‌حوصلگی تحصیلی مانند بی‌هدفی، انگیزه دانشجویان را افزایش می‌دهد، درحالی‌که قرار دادن نکات جذاب در ابتدای کلاس، حضور به‌موقع را تشویق می‌نماید. این رویکردها با توجه به نیاز نسل Z به ارتباط و امنیت، چالش‌هایی مانند کمبود انگیزه را برطرف می‌کنند و یادگیری را لذت‌بخش‌تر می‌سازند. این یافته‌ها در راستای پژوهش‌های قبلی [۴۲] است که نشان داده‌اند استفاده از داستان‌گویی و مشاوره فردی، سطح انگیزه دانشجویان نسل Z را در محیط‌های آموزشی بهبود می‌بخشد، زیرا این روش‌ها با تمایل آن‌ها به ارتباط شخصی و واقعی همخوانی دارد. در ادامه، وضعیت دانشجویان نسل Z در ایران که با مسائل روانی مانند اضطراب ناشی از تغییرات اجتماعی روبرو هستند، نیازمند انگیزش مبتنی بر همدلی است؛ بر اساس مطالعه حسین زاده و همکاران (Hosseinzadeh et al.) [۴۲]، دانشجویان ایرانی این نسل با ارزش‌های فرهنگی متفاوت، مانند تأکید بر مسئولیت اجتماعی، در کلاس‌ها نیاز به فضاهای امن دارند تا بتوانند انگیزه خود را برای یادگیری پایدار نگه‌دارند.

راهبردهای فناوری‌محور

دانشجویان نسل Z با فناوری بزرگ‌شده‌اند؛ اساتید موفق نیز از ابزارهای دیجیتال نه به‌عنوان جایگزین، بلکه به‌عنوان تقویت‌کننده تعامل و عدالت آموزشی بهره می‌برند. از هوش مصنوعی برای تولید سریع پاورپوینت، طرح درس و چت‌بات آموزشی استفاده می‌کنند؛ کلاس را ضبط می‌کنند، خلاصه را به‌صورت ویس می‌فرستند و برای غایبان تکلیف پژوهشی جایگزین می‌گذارند؛ در کلاس‌های مجازی و ترکیبی از نظرسنجی آنلاین، آزمون کوتاه، چت و صدازدن نام دانشجویان برای حفظ حضور واقعی بهره می‌گیرند. به‌عنوان مثال مصاحبه‌شونده شماره ۱ گفت: «کلاس را ضبط می‌کنم، خلاصه را به‌صورت ویس می‌فرستم،

ایرانی نسل Z با ویژگی‌هایی مانند وابستگی شدید به شبکه‌های اجتماعی و تمایل به یادگیری خودمحور، در محیط‌های آموزشی سنتی احساس ناهماهنگی می‌کنند و نیاز به رویکردهای مشارکتی دارند تا احساس امنیت و تعلق خاطر بیشتری پیدا کنند. این نسل در ایران که اغلب با چالش‌های اقتصادی و فرهنگی روبرو است، از طریق فعالیت‌های گروهی می‌تواند مهارت‌های اجتماعی خود را تقویت کند و به سمت یادگیری معنادارتر حرکت کند.

راهبردهای انضباطی

نسل Z به تنبیه و فشار واکنش منفی شدید نشان می‌دهد؛ از این‌رو اساتید موفق نظم را نه با داد و تنبیه، بلکه با توافق مشترک، احترام دوطرفه و الگوسازی خودشان برقرار می‌کنند. در همان جلسه اول با مشارکت دانشجویان (و گاهی والدین) قرارداد رفتاری می‌نویسند تا قانون از پایین به بالا شکل بگیرد. قاطعیت را با مدارا و همدلی ترکیب می‌کنند، به افرادی که دیر می‌رسند احترام می‌گذارند و خودشان همیشه سر ساعت و منظم حاضر می‌شوند تا الگو باشند. استفاده از گوشی همراه و ورود/خروج را نیز با درخواست مؤدبانه و نمره تشویقی/تنبیهی ملایم مدیریت می‌کنند. به‌عنوان مثال مصاحبه‌شونده شماره ۱ اظهار کرد: «ز همان هفته اول با بچه‌ها و گاهی والدینشان قرارداد می‌بندیدم که اگر کسی رفتار نامناسب داشت چه تکلیف اضافه‌ای انجام دهد؛ چون خودشان قانون را نوشته‌اند، با تعهد خیلی بیشتری رعایت می‌کنند».

راهبردهای انضباطی که بر پایه قراردادهای رفتاری مشارکتی بنا شده، شامل بستن قراردادهایی با مشارکت دانشجویان و حتی والدین برای افزایش تعهد به قوانین است که این امر حس مسئولیت مشترک را تقویت می‌کند. قاطعیت همراه با مدارا و همدلی، اجازه می‌دهد اساتید نظم را بدون اختلال در جریان کلاس حفظ کنند، درحالی‌که احترام به دانشجویان دیر رسیده و الگوبرداری از منظم بودن استاد، رفتارهای مثبت را ترویج می‌دهد. مدیریت ورود به کلاس با اختصاص نمره و خواش دوستانه برای خاموش کردن گوشی، مرزهای واضحی ایجاد می‌کند که دانشجویان را به رعایت تشویق می‌نماید. این راهبردها با ترکیب قاطعیت و همدلی، چالش‌های رفتاری نسل Z مانند تمایل به استقلال را مدیریت می‌کنند و محیطی امن و منظم فراهم می‌آورند. این یافته‌ها در راستای پژوهش‌های دیگر [۴۰] است که نشان داده‌اند قراردادهای رفتاری مشارکتی، نرخ اختلالات رفتاری در کلاس‌های نسل Z را کاهش می‌دهد، زیرا این روش‌ها با نیاز آن‌ها به استقلال و انصاف همخوانی دارد. در ادامه، وضعیت دانشجویان نسل Z در ایران که اغلب با فشارهای اجتماعی و فرهنگی مانند انتظارات خانوادگی سنتی روبرو هستند، نیازمند انضباط مبتنی بر همدلی است؛ طبق تحقیق [۴۱]، دانشجویان ایرانی این نسل با تغییرات اخلاقی سریع، مانند کاهش پایبندی به هنجارهای سنتی، در کلاس‌های دانشگاهی نیاز به رویکردهایی دارند که همدلی را اولویت دهد تا از احساس بیگانگی جلوگیری شود و تعهد به قوانین افزایش یابد.

راهبردهای حرفه‌ای

راهبردهای حرفه ای عبارت‌اند از فنونی که اساتید در مواجهه با دانشجویان نسل Z به کار می‌برند. در این راستا اساتید دانشجو را از جایگاه دریافت‌کننده منفعل به حل‌کننده فعال مسائل واقعی تبدیل می‌کنند. یادگیری را مبتنی بر پروژه، کار تیمی و حل مسئله طراحی می‌کنند؛ هر جلسه موضوع هفته بعد را اعلام می‌کنند و پیش‌خوانی و تحقیق می‌خواهند؛ به‌جای سخنرانی صرف از روش‌های کارگاهی، عملی، نمایشی و آزمایشگاهی استفاده می‌کنند و در مواجهه با چالش‌های رفتاری، جلسه خصوصی و مشاوره‌ای می‌گذارند تا علت را بیابند و راه حل مشترک پیدا کنند. به‌عنوان مثال مصاحبه‌شونده شماره ۱۰ گفت: «هر جلسه موضوع هفته بعد را اعلام می‌کنم و از دانشجویان می‌خواهم پیش‌خوانی و تحقیق کنند؛ درنهایت خودشان می‌گفتند این روش سخت بود ولی بهترین درسی بود که تا حالا گذراندم».

راهبردهای مبتنی بر توسعه حرفه‌ای شامل یادگیری مبتنی بر پروژه، پیش مطالعه، روش‌های عملی کارگاهی و برخورد خصوصی با چالش‌ها برای حل مسائل است. این راهبردها با تمرکز بر مهارت‌های عملی، توسعه حرفه‌ای نسل Z را تسهیل می‌کنند. این یافته‌ها در راستای پژوهش‌های قبلی [۴۹] است که نشان دادند پروژه محور بودن، مهارت‌های حل مسئله را تقویت می‌کند. در ادامه، وضعیت دانشجویان نسل Z در ایران که به دنبال مهارت‌های عملی برای بازار کار هستند، نیازمند این راهبردها است؛ طبق تحقیق آگوستین (Agustian) [۵۰]، دانشجویان ایرانی با تمرکز بر خلاقیت، از روش‌های سنتی خسته می‌شوند.

راهبردهای محیطی

بسیاری از بی‌نظمی‌ها و بی‌انگیزگی‌ها ریشه در ساعت نامناسب، مکان نادرست و ابزار ناکافی دارد؛ اساتید موفق این عوامل را پیش از شروع ترم مدیریت می‌کنند. ساعت کلاس را با دقت انتخاب می‌کنند (از ساعت پس از ناهار یا بلافاصله پس از غذای سنگین اجتناب می‌کنند)، مکان را بررسی می‌کنند (بدون سروصدا، با فضای کافی برای حرکت) و در کلاس‌های مجازی و ترکیبی از ابزارهای نظرسنجی، چت، آزمون کوتاه و صدازدن نام دانشجویان استفاده می‌کنند تا حضور واقعی حفظ شود. به‌عنوان مثال مصاحبه‌شونده شماره ۳ گفت: «دیگر هیچ‌وقت ساعت ۱۴ تا ۱۶ قبول نمی‌کنم؛ حتی به شوخی به مسئولین می‌گویم اول بگویند ناهار همکاران چیست، اگر سنگین باشد کلاس را نمی‌گیرم؛ همین تغییر کوچک باعث شد حضور و تمرکز بچه‌ها به شکل چشمگیری بالا برود».

راهبردهای محیطی بر مدیریت ساعت، مکان و محیط کلاس مانند حضوری یا آنلاین و استفاده از ابزارهای آنلاین برای تعامل تمرکز دارد. این رویکردها محیط را با نیازهای نسل Z هماهنگ می‌کنند. این یافته‌ها در راستای پژوهش‌های قبلی [۵۱] است که نشان دادند ابزارهای آنلاین، تعامل را افزایش می‌دهد. در ادامه، وضعیت دانشجویان نسل Z در ایران که در محیط‌های ترکیبی آموزشی فعالیت می‌کنند،

برای غایبان تکلیف پژوهشی جایگزین می‌گذارم؛ این کار باعث شد حتی دانشجویانی که حضور فیزیکی ندارند هم در جریان باشند و نمره‌شان افت نکند».

راهبردهای فناوری محور شامل استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی مانند چت‌بات‌ها برای تحلیل مشارکت و صرفه‌جویی در زمان و بهره‌گیری از فناوری‌های تصویری مانند پاورپوینت و تخته هوشمند برای جذاب سازی کلاس است. این راهبردها با تکیه بر فناوری نوین، توجه دانشجویان نسل Z را که بومیان دیجیتال هستند، حفظ می‌کنند و یادگیری را تعاملی‌تر می‌سازند. این یافته‌ها در راستای پژوهش‌های قبلی [۴۴، ۴۵] است که نشان داد ادغام هوش مصنوعی در کلاس، مشارکت نسل Z را افزایش می‌دهد، زیرا این ابزارها با مهارت دیجیتال آن‌ها همخوانی دارد. در ادامه، وضعیت دانشجویان نسل Z در ایران که با دسترسی گسترده به اینترنت و دستگاه‌های هوشمند بزرگ‌شده‌اند، نیازمند فناوری برای ارتباط بهتر است؛ طبق تحقیق کلارک (Clarke) [۴۶] دانشجویان ایرانی این نسل در سیستم آموزشی سنتی، با چالش‌هایی مانند کمبود ابزارهای دیجیتال روبرو هستند و استفاده از فناوری می‌تواند شکاف نسلی را کاهش دهد.

راهبردهای انعطاف‌پذیر

اساتید باتجربه یک روش ثابت برای همه دانشجویان نسل Z ندارند؛ مدام رفتار، محتوا و روش خود را با شرایط لحظه‌ای، حوادث اجتماعی و تفاوت‌های فردی تطبیق می‌دهند. تفاوت‌های انگیزه، سواد، فرهنگ و قومیت را دقیق می‌شناسند؛ بر اساس بازخورد دانشجویان یا رویدادهای روز (مثل استرس ناشی از حوادث اجتماعی) طرح درس را تغییر می‌دهند؛ برای غایبان راه‌حل‌های جایگزین (جلسه خارج از ساعت، ضبط کلاس، تکلیف پژوهشی) ارائه می‌کنند و مهم‌تر از همه، زبان، ادبیات، اصطلاحات و فضای مجازی نسل Z را یاد می‌گیرند تا زبان مشترک واقعی ایجاد شود. به‌عنوان مثال مصاحبه‌شونده شماره ۶ گفت: «یک هفته وقت گذاشتم کتاب‌ها و فضای مجازی دهه ۱۰ و ۹۰ را مطالعه کردم؛ وقتی سر کلاس با زبان خودشان دو تا جوک گفتم، انگار همه زنده شدند و پریدند هوا».

راهبردهای انعطاف‌پذیر بر انعطاف‌پذیری رفتاری، شناخت فردی دانشجویان و تغییر روش‌ها بر اساس نیازهای به‌روز مانند استرس یا حوادث زمانی تمرکز دارد، همراه با هماهنگی با نیازهای خاص مانند ضبط کلاس و استفاده از زبان نسل Z برای ارتباط بهتر. این رویکردها با انعطاف‌پذیری، چالش‌های متغیر نسل Z را مدیریت می‌کنند. این یافته‌ها در راستای پژوهش‌های قبلی [۴۷] است که نشان می‌دهد انعطاف‌پذیری در روش‌ها، سازگاری نسل Z را بهبود می‌بخشد. در ادامه، وضعیت دانشجویان نسل Z در ایران که با تغییرات سریع اجتماعی مانند همه‌گیری‌ها یا اعتراضات روبرو هستند، نیازمند انعطاف است؛ بر اساس مطالعه کوتیاس (Cutillas) [۴۸]، دانشجویان ایرانی نیاز به رویکردهای شخصی‌سازی شده دارند تا استرس را مدیریت کنند.

انگیزش شخصی، همخوانی دارد. این یافته‌ها نه تنها تجربیات عملی اساتید را برجسته می‌کنند، بلکه زمینه‌ای برای تدوین سیاست‌های آموزشی آینده فراهم می‌آورند.

این پژوهش، هرچند با محدودیت‌هایی همراه بوده است، اما می‌تواند مبنایی ارزشمند برای بهبود سیاست‌ها و رویه‌های آموزشی در آموزش عالی باشد. تمرکز پژوهش بر نمونه‌ای محدود از اساتید دانشگاه‌های استان خراسان جنوبی و ماهیت کیفی مطالعه، امکان تعمیم آماری نتایج را کاهش می‌دهد؛ با این حال، یافته‌ها از عمق تحلیلی بالایی برخوردارند و تصویری واقعی از تجارب زیسته اساتید در مواجهه با دانشجویان نسل Z ارائه می‌کنند. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود برنامه‌های توانمندسازی حرفه‌ای اساتید با تأکید بر سواد فناوری، استفاده هدفمند از ابزارهای دیجیتال، و به‌کارگیری رویکردهای مشارکتی و تعاملی طراحی و اجرا شود. همچنین ادغام راهبردهای نوین مدیریت کلاس مبتنی بر ویژگی‌های نسل Z در برنامه‌های درسی و آیین‌نامه‌های آموزشی دانشگاه‌ها می‌تواند به ارتقای کیفیت یاددهی-یادگیری کمک کند. این اقدامات نه تنها تعامل و انگیزه دانشجویان را افزایش می‌دهد، بلکه آنان را برای کسب مهارت‌های موردنیاز جامعه مدرن و بازار کار آینده آماده‌تر می‌سازد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان این مقاله از تمامی اساتیدی که در انجام این پژوهش همکاری نمودند و حاضر به انجام مصاحبه شدند، تشکر و قدردانی می‌نمایند.

تعارض منافع

«هیچ‌گونه تعارض منافع میان نویسندگان بیان نشده است.»

نیازمند مدیریت محیطی است؛ بر اساس مطالعه‌ی خالد و احمد (Khalid & Ahmad) [۵۲]، دانشجویان ایرانی با حس مسئولیت اجتماعی، از محیط‌های انعطاف‌پذیر سود می‌برند. شکل زیر، راهبردهای موفق مدیریت کلاس درس اساتید را در مواجهه با دانشجویان نسل Z ارائه می‌دهد.

شکل ۱، راهبردهای مؤثر مدیریت کلاس اساتید را در مواجهه با دانشجویان نسل Z نشان می‌دهد. مضامین فراگیر نشان‌دهنده محورهای کلان و گسترده‌ای مانند راهبردهای تعاملی، انضباطی، انگیزشی، فناوری‌محور، انعطاف‌پذیر، حرفه‌ای و محیطی است. هر یک از این مضامین فراگیر به‌نوبه خود توسط مضامین سازمان‌دهنده جزئی‌تر و عملیاتی‌تر تفکیک شده‌اند که چگونگی اجرا و تجلی آن راهبرد کلان را در عمل مشخص می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش پدیدار شناختی با هدف واکاوی تجارب زیسته اساتید دانشگاهی از راهبردهای موفق مدیریت کلاس درس در مواجهه با دانشجویان نسل Z انجام شد. این مطالعه با تمرکز بر تجربیات واقعی اساتید، به دنبال شناسایی الگوها و مضامین کلیدی بود که بتوانند به بهبود کیفیت آموزش و مدیریت کلاس در محیط‌های دانشگاهی کمک کنند. نتایج کلی پژوهش نشان داد که اساتید از هفت مضمون سازمان‌دهنده اصلی برای مدیریت موفق کلاس استفاده می‌کنند: راهبردهای تعاملی و مشارکتی، راهبردهای انضباطی، راهبردهای انگیزشی، راهبردهای فناوری‌محور، راهبردهای انعطاف‌پذیر، راهبردهای مبتنی بر توسعه حرفه‌ای و راهبردهای محیطی. این مضامین از تحلیل پدیدار شناختی مصاحبه‌های عمیق با اساتید استخراج شد و نشان‌دهنده رویکردهای جامع و چندبعدی است که با ویژگی‌های منحصربه‌فرد نسل Z، مانند وابستگی به فناوری، تمایل به تعامل سریع و نیاز به

شکل ۱: شبکه مضامین راهبردهای موفق مدیریت کلاس درس اساتید در مواجهه با دانشجویان نسل Z

Fig. 1: Network of Successful Classroom Management Strategies of Teachers in Practice with Generation Z Students

[13] Borji M, Arabzadeh M, Zahed S. Relationship between metacognitive strategies and academic persistence in students: the mediating role of cognitive flexibility. *Royesh-e Ravanshenasi*. 2024;13(3):55–64. [In Persian] Available from: <http://frooyesh.ir/article-1-4964-fa.html>

[14] Golipour S. The effect of using modern educational technologies on students' academic motivation. *Majaleh-ye Motale'at-e Ravanshenasi va Olum-e Tarbiati*. 2024;7(77):605–15. [In Persian]

[15] Huda MN. Urgensi pendekatan personal dalam pembelajaran terhadap generasi Z. *Dinamika Pembelajaran: Jurnal Pendidikan dan Bahasa*. 2025;2(4):146–63. <https://doi.org/10.62383/dilan.v2i4.2530>

[16] Hamed Nasab S, Taherpour F, Mashaikh M. Examining characteristics of the network generation, teaching principles, instructional strategies, and corresponding assessment methods. *Majaleh-ye Beynolmelali-ye Amozesh va Tahsil*. 2019;2(3):75–87. [In Persian]

[17] Mbokazi MS, Gugu MR. Challenges of learning and teaching in higher education: a systematic literature review of the South African context. *J Econ Dev Environ People*. 2025;14(1):42–55. <https://doi.org/10.26458/jedep.v14i1.871>

[18] Shanmuga KP. Cognitive emotion regulation of teachers in relation to their gender and experience. *IOSR J Res Method Educ*. 2013;1(2):5–8.

[19] Abdollahpour H, Soltani A, Asmi K. External interactions between instructor and student based on educational behaviors and professional activities of faculty members. *Amoozesh-e Aali-ye Iran*. 2017;9(3):133–52. [In Persian]

[20] Lester RR, Allanson PB, Notar CE. Routines are the foundation of classroom management. *Education*. 2017;137(4):398–412.

[21] Abbaspour R, Eskafi Noughani M. Students' evaluation of teaching and social education of instructors at university: a case study of Islamic Azad University, Mashhad Branch. *Motale'at-e Marefati dar Daneshgah-e Eslami*. 2023;27(3):67–82. [In Persian]

[22] Kar A, Sandhu AS, Singh A. Antisocial behavior in Generation Z and the role of parenting in the digital age: a review. *Int J Multidiscip Res*. 2025;7(4):8–24. <https://doi.org/10.36948/ijfmr.2025.v07i04.54053>

[23] Gelbart N, Komninos J. Who? Where? Y? Charter. 2012;84(7):20–3.

[24] Junco R, Mastrodicasa J. Connecting to the net.generation: what higher education professionals need to know about today's students. Washington (DC): National Association of Student Personnel Administrators; 2007.

[25] Tapscott D. Grown up digital: how the net generation is changing your world. New York: McGraw-Hill; 2009.

[26] Lestari L, Munthe GS, Rahmayani D, Minthe MZ. Class management strategy with digital technology. *Zeniusi J*. 2024;1(2):69–76. <https://doi.org/10.70821/zj.v1i2.24>

مشارکت نویسندگان

در این پژوهش نویسنده اول به طراحی تحقیق، تحلیل داده‌ها، نوشتن بحث و نتیجه‌گیری پرداخته است و نویسنده دوم؛ جمع‌آوری داده‌ها، نگارش مقدمه و پیشینه تحقیق را انجام داده‌اند.

منابع و مآخذ

[1] Tari H. Examining the role and impact of the higher education system on economic and social developments in the global arena. *Faslnameh-ye Pajohesh-haye Modiriyat dar Jahan-e Islam*. 2022;4(11):5–24. [In Persian]

[2] Vojdani F. Strategies for fostering students' critical thinking, with emphasis on the role of faculty members. *Nameh-ye Amoozesh-e Aali*. 2015;8(29):133–52. [In Persian]

[3] Ghafarian Ghadim M, Kordestani G, Bayat R. Providing an accounting education model in third- and fourth-generation universities. *Empir Res Account*. 2023;13(48):135–56. [In Persian] <https://doi.org/10.22051/jera.2021.35226.2816>

[4] Abbasi S, Safiri K, Amirmazaheri A. Exploring the challenges of intergenerational relationships from the perspective of female students aged 20–26 at a public university. *J Soc Dev*. 2018;13(2):7–34. [In Persian]

[5] Farastkhah M. New developments in university culture and classroom space and their impact on teaching: a reflection on five generations of students and instructors. *Teach Res J*. 2016;4(2):1. [In Persian]

[6] Hashemi S, Ashtari Mehrjerdi A, Rahmani Khalili E. Meta-analysis of global studies of Generation Z in 2023. *Cult Sociol Res*. 2025;16(1):361–404. [In Persian] <https://doi.org/10.30465/scs.2024.48587.2846>

[7] Zakeri A, Roshanfekr P. Sociological typology of Generation Z: a critique of generationalism. *J Cult Commun Stud*. 2023;20(76):31–59. [In Persian]

[8] Bourdieu P. Classification struggles: general sociology, volume 1: lectures at the Collège de France, 1981–1982. Collier P, translator. Cambridge: Polity Press; 2018.

[9] White JE. Meet Generation Z: understanding and reaching the new post-Christian world. Grand Rapids (MI): Baker Books; 2017.

[10] White J. Thinking generations. *Br J Sociol*. 2013;64(2):216–47. <https://doi.org/10.1111/1468-4446.12015>

[11] Zakayi M, Azizi Hamedani M. The Korean Wave in Iran: motivations and effects of the popularity of Korean popular culture in Iran. *J New Media Stud*. 2015;1(3):77–124. [In Persian] Ava

[12] Paya A, Ebrahimbadi H. University and expectations from it over the coming decades: transformation in responsibilities and functions. *Faslnameh-ye Motale'at-e Mian-Reshte'i dar Olum-e Ensani*. 2022;14(39):9–48. [In Persian] <https://doi.org/10.22035/isih.2022.4784.4697>

- the school environment. Noavari Amoozeshi, Yadgiri va Arzeshyabi. 2025;2(1):79–101. [In Persian]
<https://doi.org/10.22034/jitle.2025.525810.1035>
- [39] Ahmadifar R, Mohammadi Ghashlagh P, Abdi S, Khakzad F, Sarbakhsh-Rad E. Designing a leadership competency model for Generation Z students in schools: upper secondary schools of Kurdistan Province. Motaleat-e Beynolmelali dar Amoozesh. 2025;4(2):109–32. [In Persian]
- [40] Mohammadi Z, Farastkhah M. Intergenerational transformation in the academic lives of university professors. Soc Stud Res Iran. 2018;7(3):413–39. [In Persian]
- [41] Hedayati F. Designing colorful, immersive, and inspiring classrooms: learning environments for Generation Z. Roykard-i No bar Amoozesh-e Koodakan. 2021;3(1):76–84. [In Persian]
- [42] Hosseinzadeh F, Firoozi H, Siahposht Khachaki A. Moving toward third-generation universities of medical sciences. J Med Educ Dev. 2017;12(4):239–45. [In Persian]
- [43] Rajaeipour S, Kazemi I, Aghahosseini T. Investigating the relationship between classroom management components and the learning climate in middle schools in Isfahan. Ruykardhayeh Novin-e Amoozesh. 2009;4(1):23–40. [In Persian]
- [44] Abedi Jafari H, Taslimi MS, Faghihi A, Sheikhzadeh M. Content and content-network analysis: a simple and efficient method for explaining existing patterns in qualitative data. Andisheh-ye Modiriyat-e Rahbordi. 2011;5(2):151–98. [In Persian] <https://doi.org/10.30497/smt.2011.163>
- [45] Braun V, Clarke V. Using thematic analysis in psychology. Qual Res Psychol. 2006;3(2):77–101.
<https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- [46] Clarke V, Braun V. Thematic analysis. In: Willig C, Stainton Rogers W, editors. The SAGE handbook of qualitative research in psychology. 2nd ed. London: SAGE Publications; 2017. p. 297–312.
- [47] Cernasev A, Axon DR. Research and scholarly methods: thematic analysis. J Am Coll Clin Pharm. 2023;6(7):751–5.
<https://doi.org/10.1002/jac5.1817>
- [48] Cutillas AL, Balili EE Jr, Rellin EC, Pangandoyon MJS. Teaching strategies and activities across all disciplines that appeal to Gen-Z learners. Environ Soc Psychol. 2025;10(6):3176.
<https://doi.org/10.59429/esp.v10i6.3176>
- [49] Aghaz A, Dehghan Salmasi S, Mirzaee M. Cultural values and gender differences in the association between Iranian university professors' authenticity and Generation Z students' intention to migrate. Eur J Educ. 2025;60(3):e70212.
<https://doi.org/10.1111/ejed.70212>
- [50] Agustian NR, Darmiyanti A. Mencegah bullying: peran pengelolaan kelas dalam menciptakan lingkungan aman. Journal Innovation in Education. 2025;3(3):1–10.
<https://doi.org/10.59841/inoved.v3i3.2966>
- [27] Firdausiyah NS, Rosidah M, Ramadhani NS, Zaki Bahtiar M, Athok Allah AA, Mu'alimin M. Strategi efektif pengelolaan kelas untuk meningkatkan kualitas pembelajaran di sekolah dasar. Jurnal Budi Pekerti Agama Islam. 2025;3(3):14–22.
<https://doi.org/10.61132/jbpai.v3i3.1157>
- [28] Mikelashvili M. Theory of generations, as an instrument and specifications of Gen Z learnings at university. Works Georg Tech Univ. 2025;(1):52–68. [In Georgian].
<https://doi.org/10.36073/1512-0996-2025-1-52-68>
- [29] Wahyuni N, Ningsih F, Fitri NA, Utami NP. Strategi pengelolaan kelas yang efektif dalam meningkatkan kualitas pembelajaran di sekolah dasar. Intellectika: Jurnal Ilmiah Mahasiswa. 2025;3(5):15–21.
<https://doi.org/10.59841/intellectika.v3i5.3225>
- [30] Afroosheh M, Vatandoosti M, Afroosheh M. Classroom management: strategies for creating a positive and constructive learning environment. Pishroan-e Olum-e Tarbiati va Amozeshi Journal. 2024;1(1):1–17. [In Persian]
- [31] Afriadi B, Fitri F. Analysis of effective classroom management strategies to create a conducive learning environment for elementary school students through document studies. JISAE J Indones Stud Assess Eval. 2023;9(2):206–15. <https://doi.org/10.21009/jisae.v9i2.39055>
- [32] Bagherianfar M. Semiotic analysis of the body language of student teachers at Farhangian University during classroom presentations. Pajohesh-haye Zaban-Shenakhti dar Zaban-haye Khareji. 2024;14(2):287–302. [In Persian]
<https://doi.org/10.22059/jflr.2024.376691.1129>
- [33] Ali S, Kanwal Z. Efficacy of classroom management strategies in schools: teachers' perspective. ACADEMIA Int J Soc Sci. 2025;4(3):1381–99.
<https://doi.org/10.63056/ACAD.004.03.0461>
- [34] Salama MS, Utaminingsih ES, Ramadhani MH, Intania BY. Classroom management and student behavior in primary schools: a systematic review of strategies and practices. J Ilm Profesi Pendidik. 2025;10(2):1668–78.
<https://doi.org/10.29303/jipp.v10i2.3383>
- [35] Jumao-as J. Teacher's classroom management strategies for effective student engagement: problems and interventions. Int J Innov Res Eng Multidiscip Phys Sci. 2025;13(4):1–19.
<https://doi.org/10.37082/IJIRMPs.v13.i4.232688>
- [36] Hayati R, Hayati A. Classroom management of Generation Z students. In: Proceedings of the 18th International Conference on Management and Humanities Research in Iran; 2024; Tehran, Iran. [In Persian]
- [37] Almasizadeh S, Rahimi H. Analysis of managerial styles in educational organizations based on generational typology: the generation gap. Pajoheshha-ye Rahbari-ye Amoozeshi. 2025;9(34):173–99. [In Persian]
- [38] Boroujerdi S, Mousavi SK. Managing Generation Z teachers by Generation X school administrators: cultural conflict or generational synergy? A comparative analysis of generations in

<https://doi.org/10.59953/paperasia.v4i1b.729>

[62] Baradaran-Haghighi M, Nourshahi N, Roshan AR. Conceptualizing university social responsibility in Iran. *J Res Plan High Educ.* 2019;25(3):1–26. [In Persian]

معرفی نویسندگان

AUTHOR(S) BIOSKETCHES

صادق حامدی نسب استادیار گروه آموزش علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان استان خراسان جنوبی می باشند. ایشان دارای دکتری برنامه ریزی درسی از دانشگاه بیرجند می باشند که مدرک دکتری خود را در سال ۱۳۹۹ کسب

نمودند. همچنین مدرک کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی خود را در سال ۱۳۹۴ از دانشگاه بیرجند اخذ نمودند. ایشان بیش از ۴۰ مقاله علمی در مجلات و کنفرانس های علمی ارائه نموده اند و همچنین در کمیته علمی و داوری برخی از مجلات و کنفرانس های علمی فعالیت داشته اند. سوابق پژوهشی ایشان در زمینه برنامه درسی، آموزش در شبکه های اجتماعی، هوش مصنوعی، یادگیری غیررسمی و توسعه حرفه ای معلمان است.

Hamedinasab, S., Assistant Professor. Educational Sciences. Farhangian University. Tehran. Iran.

hamedinasab@cfu.ac.ir

سید مصطفی صفاری دانشجوی کارشناسی ارشد رشته روانشناسی گرایش روانشناسی تربیتی دانشگاه بیرجند می باشند. ایشان مدرک کارشناسی رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی را در سال ۱۴۰۴ از دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید

باهنر بیرجند دریافت نمودند. حوزه علاقه مندی ایشان تدریس به کودکان و تولید محتوای الکترونیکی برای آنان و انجام پژوهش های مرتبط با این حوزه است. هم اکنون آموزگار ابتدایی نیز هستند.

Saffari, S., Master's Student, Educational Psychology, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Birjand University, Birjand, Iran.

seyedmostafasaffari@birjand.ac.ir

[51] Aldrup K, Klusmann U, Lüdtke O. Is empathy the key to effective teaching? A systematic review of its association with teacher–student interactions and student outcomes. *Educ Psychol Rev.* 2022;34(3):1177–216. <https://doi.org/10.1007/s10648-021-09649-y>

[52] Khalid NH, Ahmad A. Implementation of the PERMA model into the teaching and learning of Generation Z. *Int J Learn Teach Educ Res.* 2023;22(9):423–41. <https://doi.org/10.26803/ijlter.22.9.23>

[53] Fauzi NM, Ahmad A. Motivation in learning and happiness: a study among Generation Z university students in Malaysia. *Inf Manag Bus Rev.* 2024;16(3[I]):676–84. [https://doi.org/10.22610/imbr.v16i3\(I\).4021](https://doi.org/10.22610/imbr.v16i3(I).4021)

[54] Singh E, Vasishta P, Singla A. AI-enhanced education: exploring the impact of AI literacy on Generation Z's academic performance in Northern India. *Qual Assur Educ.* 2025;33(2):185–202. <https://doi.org/10.1108/QAE-02-2024-0037>

[55] Kumari M, Biswas S. Classroom management strategies and their influence on student social behavior. *Int J Humanit Eng Sci Manag.* 2024;5(1):1–14.

[56] Rochmah S. Analisis membangun keterlibatan dan komunikasi Gen Z dengan kecerdasan buatan di pendidikan tinggi. *NUSRA J Penelit Ilmu Pendidikan.* 2023;4(3):694–9. <https://doi.org/10.55681/nusra.v4i3.1422>

[57] Yuan Y, Li J. Exploration and practice of innovative teaching methods in higher education. *J Mod Educ Theory Pract.* 2025;1(3):1–6. <https://doi.org/10.70767/jmetp.v1i3.456>

[58] Rainey J, Taylor ZW. Reflecting on the brink: at-risk student experiences with emergency online learning amid COVID-19. *J Postsecondary Stud Success.* 2022;2(1):25–53. https://doi.org/10.33009/fsop_jpss131398

[59] Pané-Farré J, Benson SA. Integrating generative AI into teaching and learning: an AI-assisted mini-course that addresses student professional skill needs. In: 2025 International Symposium on Educational Technology (ISET). IEEE; 2025. p. 134–8. <https://doi.org/10.1109/ISET65607.2025.00035>

[60] Borg J, Scott-Young CM, Borg N. What Generation Z needs: the role of project-based organizations in creating career sustainability. *Int J Manag Proj Bus.* 2023;16(4/5):571–91. <https://doi.org/10.1108/IJMPB-12-2022-0273>

[61] Kamal NS, Abdullah NA. Concept paper: exploring Gen Z's communication tools in enhancing post-COVID educational settings through the lens of media richness theory. *Pertanika J Soc Sci Humanit.* 2025;41(5b):362–8.

Citation (Vancouver): Hamedinasab S, M. Saffari S. [University instructors lived experiences of successful classroom management strategies in dealing with generation Z students: a phenomenological study]. *Tech. Edu. J.* 2026; 20(3): 353-366

<https://doi.org/10.22061/tej.2026.12875.3350>

